

SANTA
MONTEFIORE

Primăvară
în
Toscana

Traducere din limba engleză și note
DANIELA TRUȚIA

București
2020

Capitolul 1

Anglia, martie 2010

Norul înăbușitor care se așezase peste Badley Compton era atât de dens, încât micile bărci de pescuit ancorate de balizele din mijlocul golfului dispăruseră complet. La fel și căsuțele albe, elegante, înșirate pe coama dealului, și poiana verde de pe culme, unde vitele Ruby Red¹ pășteau iarbă dulce și trifoi, iar păsărelele se jucau pe gardurile vii. Acum dispăruseră cu toatele. De parcă nici n-ar fi existat.

Gracie Burton şedea în fața oglinzi din salon, cu părul ei scurt învelit în folie de aluminiu, cu trupul miniatural înfășurat într-un halat negru, privind ceața prin geamul ferestrei înalț. Își plimbă privirea peste trotuarele sclipitoare, dincolo de zidul lucitor de piatră, până la locul unde, în mod normal, ar fi trebuit să se vadă marea, apoi reveni la fotografia din revista pe care o ținea în poală și care înfățișa un castel toscan strălucind ca ambra sub soarele orbitor al Italiei. Gracie simțea un imbold profund și irezistibil. Deja citise articolul de mai multe ori, dar îl mai citi o dată, cu senzația că și înlăuntrul ei creștea un mic soare, unul care era numai al ei.

¹ Rasă de vite de culoare roșiatică, specifică comitatului Devon din sud-vestul Marii Britanii

Situat pe una dintre culmile unduoioase ale Toscanei și oferind o priveliște continuă asupra superbelor plaiuri italiene până departe, către mare, Castello Montefosco este o bijuterie rară. Construit de familia Montefosco în secolul al XII-lea, castelul se mândrește cu onoarea de a fi găzduit o serie de oaspeți de seamă, între care Leonardo da Vinci și mai mulți papi. Contele văduv Tancredi Bassanelli, a cărui mamă venea din familia Montefosco, a deschis acum porțile castelului oricărora vizitatori dispuși să plătească în schimbul privilegiului de a învăța să gătească mâncăruri autentice italienesti, sub privirea expertă a bucătăresei octogenare Mamma Bernadetta. Nu vă așteptați să-l întâlniți prea des pe conte, care e o persoană retrasă. În schimb, vă veți bucura de frumusețea de neînchipuit a grădinilor și a teraselor, de splendoarea acestei reședințe ancestrale pline de comori, precum și de lecțiile de gătit oferite de originala și talentata Mamma Bernadetta.

Gracie zăbovi cu degetele pe fotografie. Castelul avea tot ceea ce trebuia să aibă un *castello* italian: proporții armonioase, un acoperiș crenelat, ferestre înalte și oblonite, cu frontoane în formă de semi-lună, gresie decolorată într-un cenușiu-gălbui de soarele arzător al verilor și de vânturile năprasnice ale iernilor. Se înălța, impunător, pe creasta dealului, ca un rege bătrân și grandios, printre căsuțele medievale care se adunaseră în jurul lui ca o pădure de piatră. Gracie închise ochii și trase adânc aer în piept. Deja simțea parfumul de rozmarin și de cimbru sălbatic, de caprifoi și de iasomie, de gardenii luxuriante, de iarbă înrourată, laolaltă cu aroma pinilor. Auzea ţărăitul bland al greierilor și vedea cerul de catifea spuzit de mii de stele, ca un vast baldachin presărat cu diamante și întins peste dealurile Toscanei. O năpădi un dor, un dor cum nu mai simțise de ani întregi, un dor profund. Senzația o speria, fiindcă uitase ce rost avea să simtă astfel. Uitase ce însemna să fie Tânără, să fie îndrăgostită, să fie nechibzuită, netemătoare și îndrăzneață. Uitase cum să trăiască. Se ghemuise într-o cochilie și rămăsese ascunsă acolo, la adăpost, vreme de zeci de ani. Acum, această fotografie o silise să iasă la iveală la fel cum iese dopul dintr-o sticlă, înconjurat de freamătușul bulelor de aer, iar ea nu

știa ce să facă, nu știa decât că trebuia să meargă în Toscana cât mai curând cu putință.

Își privi reflexia în oglindă și efervescența i se mai domoli puțin. Avea șaizeci și opt de ani și, deși arăta destul de bine, era totuși în vîrstă. Unde se duseseră toți acești ani? se întrebă. Nu că ar fi fost vreodată o frumusețe, astfel că pierdere chipului de altădată nu era o nenorocire pentru ea. Cu toate astea, o femeie Tânără e frumoasă pentru simplul fapt că e Tânără, însușire care, la Gracie, se ofilise cu multă vreme în urmă.

Își trecu palma aspiră peste obraz. Timpul îi uscase pielea, iar intemperile o pecetluiseră și ele de-a lungul zilelor în care își plimba cainii de la un capăt la celălalt al plajei, indiferent de vreme. Băgă de seamă că nasul nu i se schimbase. Încă îi mai domina fața cu conturul lui acvilin, făcând-o să semene cu o pasăre; acum, o pasăre bătrână, cândva, o pasăre ciudată, dar niciodată, una frumoasă. Totuși, ochii ei fuseseră întotdeauna ceva aparte. Toată lumea i-o spunea, iar ea se agățase de acest compliment încă din vremea când, copil fiind, Tânje după frumusețe. Avea ochi mari, verzi-cenușii, cu irisurile încunjurate de un cerc verde-închis, care-i dădea o privire de sălbăticină, socotită mai demult drept fascinantă. *Acum ochii nu mai ieșeau în evidență*, își zise ea, *din pricina chipului brăzdat de riduri*. Timpul îi furase singura trăsătură distinctivă. În tinerețe nu-i păsase cum arăta; acum, însă, dintr-o dată, ajunsese să-i pese.

– Ești bine, dragă? o întrebă Judy, care o tundea și-i vopsea părul din când în când.

Tânără și în pas cu moda, Judy avea un mic inel în nas, un tatuaj și câte un inel pe fiecare dintre degetele cu manichiură de culoare aprinsă.

– Nu mai durează mult, adăugă ea. Mai vrei o ceașcă de ceai?

– Mulțumesc, răspunse Gracie, fără să-și ia ochii de la chipul din oglindă.

Se temea că, dacă nu și-ar fi vopsit părul în acea nuanță de sătan, ar fi arătat de o sută de ani. Își privi în treacăt mâinile, mâini asprute de olărit și de grădinărit, mâinile unei femei care nu-și bătuse

Responciodată capul cu creme și cu manichiură. Articolul ii atrase din nou atenția și se concentră asupra lui, lăsându-se absorbită cu totul.

– O, arată superb! exclamă Judy, întorcându-se după câteva momente și punând o cană de ceai pe micul raft din fața oglinzi. Unde-i asta? În Spania?

– În Italia, răspunse Gracie.

– Splendid, repetă fata.

Gracie oftă nostalgic.

– Așa e. Te superi dacă împrumut revista? întrebă ea.

– Poți să o iezi. Oricum e veche. Cred că-i numărul din februarie.

Judy știa că doamna Burton nu pleca niciodată nicăieri, așa că-i surâse înțelegerător.

– Doar nu costă nimic să visezi, nu-i așa, dragă? comentă ea.

Gracie se înapoie acasă, în mica ei căsuță văruită, cu vedere spre port. Cei doi câini metiși pe care-i cumpărase după moartea soțului ei, cu opt ani în urmă, o întâmpinără cu mare entuziasm.

– Cred că vreți să mergeți la plimbare, zise ea, punând revista pe măsuță din hol și aplecându-se să-i mângâie.

Își puse cizmele și-și îndesă părul proaspăt coafat sub o căciulă de lână. Câteva clipe mai târziu, pornea spre plajă pe drumul învăluit în ceață, cu cei doi câini tropăind fericiti pe lângă ea.

Gracie Burton locuia în Badley Compton de peste patruzeci de ani. Ted, răposatul ei soț, o dusese cândva în vacanță în Ținutul Lacurilor¹, dar, la fel ca ea, și el preferase să stea mai mult acasă. Nu avuseseră mulți bani, însă chiar de-ar fi avut, nu i-ar fi cheltuit pe croaziere exorbitante sau pe excursii costisoare în străinătate.

Lui Ted, care fusese cu douăzeci de ani mai în vîrstă decât Gracie și de profesie ziarist independent, ii plăcuse să joace golf, să meargă serile la bar și să citească. Și lui Gracie ii erau dragi cărțile. Călătorise în imaginație prin toată lumea, mulțumită poveștilor din paginile pe care le citise, dar până acum nu-și dorise să meargă nicăieri. Zâmbea în timp ce păsea pe trotuar – un zâmbet emoționat și fericit, fiindcă luase o hotărâre extrem de spontană și de nepotrivită

¹ Lake District – parc național situat în nord-vestul Angliei, lângă granița cu Scoția

cu firea ei: aceea de a pleca în Italia. Pentru o femeie prudentă și lipsită de simțul aventurii – aşa, ca Gracie Burton – această decizie era de-a dreptul extraordinară.

De felul ei, Gracie era o femeie singuratică. Nu se dădea în vînt după companie, însă știa că, dacă și-ar fi îngăduit să se retragă cu totul din comunitate, ar fi putut să dispară complet. Mai mult de-atât, pe patul de moarte Ted ii ceruse să-i promită că avea să facă un efort să se apropie de oameni. Prin urmare, se lăsase cooptată în Clubul Prietenelor Cărții din Badley Compton, mai curând ca o pietricică târâtă în aval de alte pietre cu mult mai mari. Ceea ce începuse ca un club al cărții ajunsese să fie un grup de genul „să-ne-găsim-o-ocupăție-oricare-ar-fi-ea“, organizat de autoproclamata regină a orășelului Badley Compton, Flappy Scott-Booth, al cărei soț era foarte bogat. Grupul cuprindea patru femei foarte active care, la fel ca niște doamne de onoare prevenitoare, erau întotdeauna și întru toate de acord cu regina pe care o slujeau. Gracie, cea de a cincea membră și ultima în ordinea importanței, se trezea făcând fel de fel de treburi plăcitoase, cum ar fi programarea evenimentelor caritabile, a serilor de bridge, a cafelei de dimineată, a serbării anuale a orașului, precum și prânzurile la club și alte mici întâlniri. În timp ce gândurile ii roiau prin minte, se întrebă de unde-i venise însuflețirea cu care se lăsase cooptată și cum de înghițea totul. Dar nu se plângea. Era răbdătoare și îngăduitoare, muncea în tăcere și cu spor, pe când celealte doamne, mai entuziate, rămâneau în lumina reflectoarelor. Lui Gracie ii plăcea grozav să-și plimbe câinii, fiindcă în acele ore prețioase în care se găsea singură pe plajă – se bucura de intimitate absolută.

Nici nu-i încolțise bine în minte ideea neașteptată de a pleca în Italia, că ii și pomeni despre ea lui Harry Pratt, căruia ii plăcea să stea pe o bancă lângă stația de autobuz și să privească bărcile care intrau și ieșeau din port. Gracie îl întâlni pe când se întorcea din plimbarea ei, și-l întrebă dacă totul era în regulă. La urma urmei, în ziua aceea nu era nimic de văzut. Doar ceață. El răspunse că-i plăcea senzația de liniste pe care i-o dădea ceață, fiindcă ii amintea de zilele din perioada

Respectătorul său, care fusese înrolat în RAF¹, în timpul războiului. Îl destăinui, apoi, că zburase adesea deasupra stâncilor din Dover prin ceată densă. Gracie era atât de entuziasmătă la gândul aventurii care o aştepta, încât îi povestî și lui Harry Pratt. El o privi uimit, fiindcă Gracie nu numai că arareori vorbea despre ea însăși, dar nu pleca din Badley Compton aproape niciodată. Făcea parte din peisajul orașului la fel de mult ca banca pe care stătea el.

– Dumnezeule mare! exclamă Harry, cu ochii albaștri strălucindu-i. La ce naiba vrei tu să mergi în Italia?

– O să învăț să gătesc mâncare italienească, răspunse Gracie, cu un zâmbet atât de larg încât Harry se întrebă dacă nu cumva punea la cale cine știe ce plan năstrușnic.

Zâmbetul o făcea să arate ca o fetișcană, iar Harry clipi, uluit de această transformare bruscă.

– Și pentru asta trebuie să bați tot drumul până în Italia?

– Păi, ăsta-i tot farmecul cursului de gătit, replică ea, îndepărându-se cu pași neobișnuit de săltăreți.

Harry Pratt trebuia neapărat să ducă vestea mai departe, și asta – neîntârziat. Nici nu dispăruse bine Gracie după cotul drumului, că bătrânul se și grăbi să intre în cafeneaua Délice, aflată vizavi de stația de autobuz și întotdeauna plină de cunoșcuți. Împinse ușa și fu întâmpinat de un val de aer cald cu miros de zahăr, precum și de mai multe chipuri întrebătoare, care-și ridicară privirile de pe cafele și croașanți.

Grăsună Mary Timpson era în spatele tejghelei, străjuind delicioase chifle, pateuri și prăjitură lipicioase expuse ademenitor în vitrină.

– Ziua bună, Harry! îl salută ea cu accentul ei tărăganat de Devon, care-i îmbrăaca, bland, vorbele precum glazura unei prăjitură.

Rotofieie și veselă, cu obrajii durdulii și trandafirii, cu părul blond-platinat prinț la spate în coadă de cal și cu un șorț simpatic de culoarea trestie-de-zahăr întins peste pieptul generos, Grăsună Mary Timpson își găsea timp să stea de vorbă cu toată lumea, ba chiar și să

asculte pe fiecare. De când pornise afacerea, cu cincisprezece ani în urmă, Café Délice fusese punctul central al tuturor bârfelor orașului.

Harry Pratt își scoase șapca și și trecu degetele prin părul cărunt, care începuse să se răreasă. Își plimbă privirea peste chipurile de acolo, cu ochii strălucind, și se felicită pentru alegere. Cunoștea pe toată lumea.

– Un espresso dublu cu frișcă, Harry? îl întrebă Grăsună Mary, luanând o ceașcă și o farfurioară de culoare roz de pe raftul din spatele ei.

– Și o felie de tartă cu mere, adăugă el, trăgându-și un scaun.

Se așeză între două mese – ca să nu stea nici la una, nici la alta, și se hotărî să le dea veste tuturor celor aflați în cafenea.

– Știai că Gracie pleacă în Italia? întrebă el.

Harry i se adresase Grăsunei Mary, însă privirea i se plimba de la un chip la altul, înregistrând cu încântare uimirea tuturor.

– Gracie? Gracie Burton? Gracie *a noastră*? Cum adică pleacă în Italia? Icni Grăsună Mary, uitând de cafea și punându-și mâinile în șoldurile lătărețe. Chiar pleacă în Italia? continuă ea să se minuneze.

– Se duce să învețe să gătească mâncare italienească, anunță, vesel, Harry.

– De ce? întrebă Grăsună Mary după o lungă pauză.

Harry zâmbi poznaș.

– De distracție, răspunse el, fără să dea detalii, nu numai fiindcă nu prea avea aşa ceva, dar și pentru că gândul că Gracie Burton pleacă în Italia ca să se distreze era atât de extraordinar, ba chiar incredibil, încât Harry voia să-l savureze la fel ca pe efectul veștii asupra tuturor celor din cafenea.

După fix cinci minute, știrea începu să se răspândească mai departe. John Hitchens, care fusese la cafeneaua ca să bea un ceai împreună cu fiul și cu nepoata lui, îi spuse amicului său, Pete Murray, care tocmai se ducea la prăvălia de ziare și reviste, aşa că Pete, la rândul lui, îi spuse lui Jagadeesh, aflat în spatele tejghelei, în timp ce plătea pentru țigări și pentru biletul la Loteria Națională. Odată ajuns acasă, John își informă soția, pe Mabel, care se grăbi să pună mâna pe telefon ca să-i spună lui Flappy, în speranța că nu i-o luase nimeni

¹ Royal Air Force – forța aeriană a Armatei Britanice

înainte. Lui Flappy îi plăcea să știe tot, iar Mabel își dorea să se pună bine cu Flappy. *Telefonul ăsta ne va prinde bine amândurora*, se gândi ea, emoționată.

– Te rog, te rog, te rog... murmură ea, ținând receptorul strâns lipit de ureche și așteptând ca Flappy să răspundă.

După vreo șapte tonuri de apel – Flappy întotdeauna răspundea după șapte tonuri de apel, ca să dea impresia că era foarte ocupată – vocea pompoasă a reginei orașului Badley Compton se auzi la celălalt capăt al firului.

– Aici reședința Darnley. La telefon doamna Scott-Booth.

– Flappy, sunt eu, Mabel. Am o veste, șuieră, grăbit, Mabel.

– Vorbește, te rog, o îndemnă Flappy pe un ton care sugera că era interesată, însă că nu ardea de nerăbdare.

– Gracie pleacă în Italia, zise, pe nerăsuflare, Mabel.

Se aștepta la un tipăt de încântare, urmat de „Doamne, Mabel, cine ți-a spus?” sau de „Ce drăguț din partea ta, Mabel, că m-ai pus la curent!”

În schimb, urmă o pauză lungă. Flappy trase aer adânc în piept, ca să-și controleze reacția de uimire. Cum era posibil ca Gracie să plece în Italia, iar ea, Flappy, să nu fie la curent? Gracie era singura „executantă” din grup și, dacă pleca ea, nu mai rămânea nimeni care să se ocupe de plăticioasa muncă de organizare a numeroaselor evenimente inițiate de Flappy. Afrontul era atât de mare, încât Flappy abia mai putea să vorbească. Vorbi, totuși, fiindcă era maestră în salvarea aparențelor.

– Da, știi, nu-i aşa că-i extraordinar? articulă ea într-un târziu, cu glas gâțuit.

Mabel simți cum îi pierdea tot entuziasmul.

– Știai deja? întrebă ea, dezamăgită.

– Bineînteles că știam, draga mea. Întotdeauna sunt singura care află ceva în orașul nostru.

Mabel se învioră puțin la perspectiva de a afla alte amănunte.

– Atunci înseamnă că știi mai multe decât mine, zise ea. Când pleacă?

Urmă o altă pauză, apoi Flappy zise:

– Ce-ar fi să-mi spui *tu* ce ai aflat, iar eu să completez cu ceea ce știu eu?

Mabel o admira prea mult pe Flappy ca să bage de seamă inadvertența din sugestia ei, așa că se grăbi să-i povestească cele auzite de John la cafenea. Așteptă cu sufletul la gură să afle ceva în plus de la Flappy, însă aceasta nu se grăbi să-i satisfacă curiozitatea.

– Trebuie să aflăm direct de la sursă, declară Flappy, în timp ce în minte îi roiau zeci de idei.

Gracie era cunoscută ca fiind o persoană secretoasă, dar, dacă-i vorbise lui Harry Pratt despre planul ei, asta însemna că n-avea de gând să-l țină secret. La rândul lui, Harry era cunoscut ca gură-spartă.

– Diseară am să improvizez o petrecere, anunță Flappy sub impulsul momentului. Kenneth e plecat, așa că am toată casa la dispoziție. Da, am să invit doamnele și am să pregătesc o cină pe cinste.

– Cu ce ocazie dai petrecerea? întrebă, curioasă, Mabel, fiindcă adora ocaziile, iar seratele lui Flappy marcau întotdeauna o ocazie.

Ultima fusese dată în cinstea fondurilor pe care reușiseră să le adune ca să repară acoperișul bisericii, iar Flappy angajase un cvartet de coarde din Exeter anume ca să cânte pentru femeile din grup. Acum, însă, nu era timp de ajuns ca să organizeze o astfel de serată. Flappy tăcu o clipă, în timp ce în mintea ei înfierbântată încolțea o nouă idee.

– Cum – cu ce ocazie? Pentru Gracie, desigur. Dacă i-a spus lui Harry Pratt, atunci se știe că până acum a aflat tot orașul. Meniul va cuprinde *pasta, Prosecco și parlare italiano*¹...

Flappy oftă, mulțumită.

– Da, va fi amuzant să *parlare* această *bella lingua*². La urma urmei, am petrecut atâtea vacanțe la *Firenze, Roma și Costa Amalfitana*³. Să vorbesc *italiano* e, pentru mine, ceva firesc.

¹ A vorbi italiana (în limba italiană în original)

² Frumoasă limbă (în limba italiană în original)

³ Florența, Roma și Coasta Amalfi (în limba italiană în original)

Mabel nu era cătușă de puțin surprinsă de faptul că Flappy vorbea fluent italiană. Întotdeauna își salutase profesoara de franceză din școala primară cu un inimose „Bonjour!” și, în plus, îi plăcea prăjiturile Grăsunei Mary. Din felul în care Flappy spunea „Bonjour!”, Mabel își dăduse seama că vorbea fluent și franceza. *Flappy are nenumărate talente, își zise ea, plină de admirare.*

– Fii drăguță și invită doamnele, Mabel, îi ordona Flappy. Pe Gracie am să-o invit eu însămi.

Închise telefonul și porni, grăbită, pe corridorul care ducea la bibliotecă, în căutarea unui dicționar italian, astfel încât, în timpul mesei, să poată arunca vreo câteva fraze bine alese.

Gracie ședea într-un fotoliu de lângă foc, cu o ceașcă de ceai în mână, privind nostalgie fotografia castelului, când, deodată, sună telefonul. Își luă gândurile de la câmpile Toscanei și ridică receptorul.

– Alo?

– Ce bine că ești acasă! începu Flappy, pe un ton neobișnuit de prietenos.

– Flappy! exclamă Gracie, punând ceașca jos.

– Știi bine că e din scurt, dar trebuie să vîi la Darnley astă-seară.

– Astă-seară? repetă Gracie.

Sperase să stea acasă, în tihna binefăcătoare a atelierului de olărit, și să se încălzească la gândul aceluia soare fierbinte din Italia.

– Astă-seară la șapte și jumătate punct. Organizez o mică întunire fără pretenții și e absolut necesar să vîi și tu.

Gracie recunoștea imediat nota poruncitoare din vocea lui Flappy. Un ton care sugera că nu avea să accepte nici o scuză pe care ar fi putut ea să-o invete ca să nu iasă din casă în acea seară umedă și cețoasă. În plus, Flappy știa foarte bine că Gracie nu avea nici un motiv să-o refuze, pentru că nu avea nimic altceva de făcut.

– Ce drăguț! exclamă, fără convingere, Gracie, deși ceea ce simțea ea în acel moment era exact contrariul.

¹ Bună ziua! (în limba franceză în original)

Italia îi făcea cu ochiul. Deja, cu gândul, era acolo. Numai că în seara asta avea să rămână adânc înrădăcinată în Devon. Trebuia ca olăritul și planurile ei să mai aștepte până a doua zi.

– Perfect, zise Flappy, apoi adăugă, veselă: *Ciao!*¹

Gracie se încrustă. Niciodată până atunci nu-o mai auzise pe Flappy rostind cuvântul *Ciao*.

Soțul lui Flappy, Kenneth, făcuse avere de pe urma unui lanț de restaurante fast-food devenite populare în anii '70. În 1983 vânduse restaurantele pe câteva milioane de lire și se retrăseseră imediat din afaceri, cumpărând căsoiul din Badley Compton și amenajând un teren de golf pentru care locuitorii din Badley Compton îi erau veșnic recunoscători. Când se căsătoriseră, Flappy venise cu ideea să-și alăture numele, dar nimeni din Badley Compton nu avea habar de asta. Din căte știau cu toții, soții Scott-Booth erau o veche familie englezescă, având și o reședință în Algarve². Erau putred de bogăți, fapt care le permitea să-și petreacă vacanțele în Caraibe, unde își invitau în fiecare an, de Crăciun, cei patru copii și cei zece nepoți.

Darnley era o casă albă și frumoasă, cu un acoperiș cenușiu de ardezie, cu paisprezece camere, o piscină interioară și un teren de tenis. Grădinile erau deschise publicului vreme de trei săptămâni în iunie (când Flappy putea fi văzută umblând de colo-colo în rochie de vară și cu pălărie de soare, mânuind o pereche de foarfecă de grădină, cu care retea îci-colo câte un trandafir ofilit). În seara asta, Karen, fata care venea să gătească, reușî să dispară la timp pentru ca Flappy să-și prindă un sorț la brâu și să se apuce să amestece sosul napoitan înainte să apară vreuna dintre invitatele la cină. Prima își făcu apariția Mabel Hitchens, care avea întotdeauna grija să sosească înaintea tuturor. O adusese cu ea, în micul automobil Golf, pe Susan Hancock și, mai emoționate ca oricând, amândouă apăsără pe butonul soneriei de trei ori, arzând de nerăbdare.

¹ La revedere! (în limba italiană în original)

² Regiunea cea mai sudică din Portugalia